

- ETIČKI SAVJET -

Broj: 0105-5894-1/21

Sarajevo, 30. 06. 2021. godine

SENATU UNIVERZITETA U SARAJEVU**-Putem vijeća grupacija nauka/umjetnosti-****Predmet:** Prijedlog izmjena i dopuna Etičkog kodeksa Univerziteta u Sarajevu, *dostavlja se*

Poštovani,

U skladu sa članom 97. stav f) Statuta Univerziteta u Sarajevu, Etički savjet Univerziteta u Sarajevu je na svojoj 3. elektronskoj sjednici održanoj 10. 06. 2021. godine, razmatrao i usvojio prijedloge izmjena i dopuna Etičkog kodeksa Univerziteta u Sarajevu, te usvojio **zaključak** kojim Senatu Univerziteta u Sarajevu, putem vijeća grupacija nauka/umjetnosti, dostavlja

**PRIJEDLOG
IZMJENA I DOPUNA
ETIČKOG KODEKSA
UNIVERZITETA U SARAJEVU**

I. U članu 2. stav (4) koji glasi:

“(4) Ako je Statutom Univerziteta predviđeno da povreda Kodeksa povlači za sobom disciplinsku odgovornost osobe koja ju je počinila, općim aktima organizacione jedinice i Univerziteta može se odrediti u kojim je slučajevima tokom provođenja disciplinskog postupka obavezno tražiti mišljenje Odbora za etička pitanja.”,

mijenja se i glasi:

“(4) Povreda Kodeksa povlači za sobom disciplinsku odgovornost osobe koja je učinila, te druge kaznene odgovornosti propisane zakonima koji tretiraju tu oblast ovisno o vrsti povrede”.

II. Član 7. (Načelo jednakosti i pravednosti) koji glasi:

„Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju se ponašati u skladu sa načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Univerzitet je obavezan osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

Članovi univerzitetske zajednice ne smiju zloupotrebjavati svoj status i autoritet i ne smiju dozvoliti da lični interesi i odnosi dovedu do situacija koje mogu utjecati na mogućnost objektivnog rasuđivanja, te utjecati na etičko i profesionalno obavljanje svojih radnih obaveza. Svim članovima univerzitetske zajednice treba osigurati jednake uvjete za ispunjavanje i ostvarivanje profesionalnih obaveza, iskazivanje intelektualnih sposobnosti i napredovanje.“,

mijenja se i glasi:

*„Član 7
(Načelo jednakosti i pravednosti)*

Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju se ponašati u skladu sa načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

Univerzitet je obavezan osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

Članovi univerzitetske zajednice ne smiju zloupotrebjavati svoj status i autoritet. Ne smiju dozvoliti da lični interesi i odnosi dovedu do situacija koje mogu utjecati na mogućnost objektivnog rasuđivanja i na mogućnost sukoba interesa, te utjecati na etičko i profesionalno obavljanje svojih radnih obaveza. Svaki stvarni ili mogući sukobu interesa se mora prijaviti.

Svim članovima univerzitetske zajednice treba osigurati jednake uvjete za ispunjavanje i ostvarivanje profesionalnih obaveza, iskazivanje intelektualnih sposobnosti i napredovanje.“

III. U članu 10. stav (4) koji glasi:

„(4) U svakom slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Kodeksa, članovi univerzitetske zajednice u obavezi su nastojati da sporna pitanja riješe unutar sredine u kojoj je i došlo do povrede načela ili kod mjerodavnih tijela Univerziteta, a u skladu sa odredbama poglavlja D i E ovog kodeksa. Obraćanje tijelima izvan Univerziteta treba ograničiti na one slučajeve kada je to neizbježno, primjereno i nužno.“,

mijenja se i glasi:

„(4) U svakom slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Kodeksa, članovi univerzitetske zajednice u obavezi su nastojati da sporna pitanja riješe unutar sredine u kojoj je i došlo do povrede načela ili kod mjerodavnih tijela Univerziteta. Obraćanje tijelima izvan Univerziteta treba ograničiti na one slučajeve kada je to neizbježno, primjereno i nužno.“

IV. Član 12. (Uznemiravanje) koji glasi:

„Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova univerzitetske zajednice.

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje vodi do povrede ličnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili vodi smanjenju kvaliteta života osobe na koje je neprimjereno ponašanje usmjereno.

Uznemiravanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje. Spolno uznemiravanje je specifičan oblik uznemiravanja koje je okarakterizirano izostankom pristanka ili odbijanjem druge strane, a uključuje ponavljano, a neželjeno, upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi jedne osobe drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski neprimjerenog i aludirajućeg sadržaja, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, izlaganje i prikazivanje spolno uvredljivog i uznemiravajućeg materijala, te zahtijevanje seksualnih usluga u zamjenu za određeno činjenje ili propuštanje tog činjenja s pozicije autoriteta.

Normalna komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između članova akademske zajednice koji se zasnivaju na obostranom pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti, te nisu sami po sebi element kršenja Etičkog kodeksa. Treba napomenuti da je poželjno izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi između članova akademske zajednice mogu dovesti do kršenja Etičkog kodeksa iz područja objektivnosti, nepristrasnosti i sukoba interesa, naročito između članova akademske zajednice koji su u neposrednom hijerarhijskom odnosu koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća, odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.“

mijenja se i glasi:

*„Član 12.
(Uznemiravanje)*

Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova univerzitetske zajednice.

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereni ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje vodi do povrede ličnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili vodi smanjenju kvaliteta života osobe na koje je neprimjereni ponašanje usmjereno.

Uznemiravanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Neprihvatljivo je svako seksualno i spolno uznemiravanje. Seksualno uznemiravanje je specifičan oblik uznemiravanja koje je okarakterizirano izostankom pristanka ili odbijanjem druge strane, a uključuje ponavljano, a neželjeno, upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi jedne osobe drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski neprimjerenog i aludirajućeg sadržaja, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, izlaganje i prikazivanje spolno uvredljivog i uznemiravajućeg materijala, te zahtijevanje seksualnih usluga u zamjenu za određeno činjenje ili propuštanje tog činjenja s pozicije autoriteta.

Na sve oblike uznemiravanja, se primjenjuju odnosni zakonski propisi i protokol o postupanju u slučaju seksualnog i spolnog zasnovanog uznemiravanja, kao oblika nasilja u organima javne uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama i pravnim licima čiji je osnivač Kanton Sarajevo.“

V. Član 13. (Prijava uznemiravanja) koji glasi:

“Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio član univerzitetske zajednice.

Na osobu koja je odbila uznemiravanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.“,

mijenja se i glasi:

*„Član 13.
(Prijava uznemiravanja)*

Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio član univerzitetske zajednice.

Na osobu koja je odbila uznemiravanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak. Sve članice Univerziteta u Sarajevu su dužne napraviti interne procedure za preventivno djelovanje.“

VI. U članu 15. tačka 5. koja glasi:

“obrađivati sve teme na otvoren, pozitivan i pošten način, a osobito one teme koje studenti mogu smatrati, iz bilo kojeg razloga, izuzetno osjetljivim;“,

mijenja se i glasi:

“obrađivati sve teme na otvoren, pozitivan i pošten način;“

VII. U članu 20. stav (5) koji glasi:

„(5) Prilikom izbora ili reizbora u naučna, nastavna i umjetnička zvanja kandidati trebaju, u okviru aplikacije za izbor, predati izjavu o izbornosti kojom će potvrditi da je svaki njihov rad i dostignuće na koje se pozivaju u aplikaciji izvorni rezultat njihova rada te da taj rad ne sadržava druge izvore osim onih navedenih u radu. Senat svojom odlukom treba utvrditi standardni tekst izjave koja će se predavati u postupku izbora ili reizbora.“

mijenja se i glasi:

„(5) Na sve oblike plagijarizma se primjenjuju odnosni zakonski propisi kao i Zakon o autorskim i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“, broj: 63/10).“

VIII. U članu 25. stav (1) koji glasi:

„ (1) Univerzitet kao institucija visokog obrazovanja i nauke je svjestan svoje društvene odgovornosti i podržava pravo članova univerzitetske akademske zajednice na javno istupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju, televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit društva.“,

mijenja se i glasi:

„ (1) Univerzitet kao institucija visokog obrazovanja i nauke je svjestan svoje društvene odgovornosti i podržava pravo članova univerzitetske akademske zajednice na javno istupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju, televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, elektronskim medijima (blogovi, web stranice, društvene mreže) kao i druge oblike djelovanja za dobrobit društva.“

IX. U članu 29. (Etički odbori članica) koji glasi:

„Etički odbor članice imenuje dekan, uz saglasnost nastavno-naučnog/nastavno-umjetničkog vijeća, na period od 4 (četiri) godine.

Etički odbor članice ima 5 (pet) članova. Pravilima članice ili općim aktom članice donesenim na temelju Pravila Univerziteta može se odrediti i veći broj članova, ali ne više od 7 (sedam). U vezi s ovim, mora se voditi računa da se prilikom imenovanja članova za svakog imenuje i zamjenski član. Ako se mišljenje traži u vezi sa ponašanjem studenata ili u vezi sa studentskim pitanjima, odbor se proširuje za (2) člana iz reda studenata.

Etički odbor članice ima predsjednika kojeg imenuje dekan iz reda nastavnika, između članova odbora.

Članica može donijeti poslovnik o radu etičkog odbora i njime utvrditi i urediti pravila o radu i djelovanju odbora koja nisu uređena Etičkim kodeksom.“

dodaje se novi stav (1) koji glasi:

“(1) Sve članice Univerziteta dužne su imati etičke odbore.”

U istom članu u stavu (3) uz riječ “dekan” dodaje se riječ “/direktor” i uz riječ “nastavnika” dodaje se riječ “/naučnoistraživačkog osoblja”

Dosadašnji stavovi (1), (2), (3) i (4) postaju stavovi (2), (3), (4) i (5).

X. Član 31. (Zahtjev za davanje mišljenja) koji glasi:

„Postupak pred etičkim odborom članice pokreće se podnošenjem zahtjeva zainteresirane strane za davanje mišljenja o usklađenosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Zahtjev za davanje mišljenja podnosi dekan članice, prema vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih tijela ili članova univerzitetske zajednice. Zahtjev se podnosi predsjedniku etičkog odbora članice.

Ako se zahtjev za davanje mišljenja odnosi na mišljenje o usklađenosti djelovanja ili ponašanja dekana s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, inicijator se može obratiti nastavno-

naučnom/nastavno-umjetničkom vijeću koje će većinom glasova svih članova odlučiti hoće li se pokrenuti postupak pred etičkim odborom.

Ako u povodu inicijative drugih tijela ili članova univerzitetske zajednice ovlaštene osobe (dekan) ili tijela (naučno-nastavno/umjetničko-nastavno vijeće) ne podnesu zahtjev nadležnom etičkom odboru u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu Univerziteta, koji je u tom slučaju ovlašten, te ako to smatra potrebnim, sam može pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnog etičkog odbora.

Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen i mora tačno i precizno opisati:

- načelno pitanje o kojem je riječ;
- konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje;
- uz zahtjev se moraju priložiti i relevantni dokazi, materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi sa kojima se traži mišljenje.“,

mijenja se i glasi:

*„Član 31.
(Zahtjev za davanje mišljenja)*

Postupak pred etičkim odborom članice pokreće se podnošenjem zahtjeva zainteresirane strane za davanje mišljenja o usklađenosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Ako u povodu inicijative drugih tijela ili članova univerzitetske zajednice ovlaštene osobe (dekan/direktor) ili tijela (nastavno-naučno/nastavno-umjetničko vijeće) ne podnesu zahtjev nadležnom etičkom odboru u roku od 30 (trideset) dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu Univerziteta, koji je u tom slučaju ovlašten, te ako to smatra potrebnim, sam može pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnog etičkog odbora.

Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen i mora tačno i precizno opisati:

- načelno pitanje o kojem je riječ;
- konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje;
- uz zahtjev se moraju priložiti i relevantni dokazi, materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi sa kojima se traži mišljenje.“

XI. U članu 33. stav (3) koji glasi:

„(3) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka zahtjeva. Ako je komisija zatražila dodatna razjašnjenja i obavijesti, tada se rok računa od dana njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dato najkasnije u roku od 90 (devedeset) dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima nema aktivnosti na članicama Univerziteta.“,

mijenja se i glasi:

“(3) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 30 (trideset) dana. Uz dostavljeno obrazloženje rok je moguće produžiti do 60 (šezdeset) dana od dana primitka zahtjeva. Ako je komisija zatražila dodatna pojašnjenja i obavijesti, tada se rok računa od dana njihovog

primitka, no i tada mišljenje mora biti dato najkasnije u roku od 60 (šezdeset) dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima nema aktivnosti na članicama Univerziteta.”

XII. Član 35. (Sjednice Etičkog savjeta) briše se u cijelosti.

XIII. Član 37. (Osnivanje etičkih odbora i Etičkog savjeta) briše se u cijelosti.

***PREDSJEDNICA
ETIČKOG SAVJETA***

Prof. dr. Enita Nakaš

Dostaviti:

- ① Naslovu
2. U dokumentaciju Etičkog savjeta
3. a/a